

Sygn. akt I AGa 248/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Rafał Dzyr
Sędziowie:	SSA Teresa Rak SSA Józef Wąsik (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Paulina Klaja

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2019 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z o.o. spółki komandytowej w K.

przeciwko P. W. (1), P. W. (2) i Ł. M.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 22 listopada 2017 r. sygn. akt IX GC 736/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego Ł. M. kwotę 8.100 zł (osiem tysięcy sto złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Teresa Rak SSA Rafał Dzyr SSA Józef Wąsik

Sygn. akt I A Ga 248/18

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowa w K. wniosła pozew przeciwko pozwanym: P. W. (1), P. W. (2) oraz Ł., domagając się zapłaty przez pozwanych kwoty 308.000,00 złotych wraz z odsetkami tytułem wynagrodzenia za korzystanie bez tytułu prawnego z projektu wizualizacji salonu firmowego Q. w galerii handlowej (...).

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od strony powodowej kosztów procesu zarzucając, że stwórki jeden sklep w oparciu o zakupiony od strony powodowej projekt i mieli prawo do realizacji tej budowy. Ponadto zdaniem pozwanych, wykorzystali oni kupiony projekt architektoniczny. Aranżacje wnętrza wykonali w odmienny od koncepcji sposób, dlatego nie doszło ani do wykorzystania koncepcji powoda, ani do naruszenia jakichkolwiek praw autorskich przysługujących powodowi.

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 22 listopada 2017r:

1/ oddalił powództwo;

2/ w pozostałym zakresie postępowanie umarzył;

3/ zasądził od strony powodowej (...) spółki z o.o. spółki komandytowej w K. solidarnie na rzecz pozwanych Ł. M., P. W. (1) i P. W. (2) kwotę 3.706,17 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

4/ zasądził od strony powodowej (...) spółki z o.o. spółki komandytowej w K. na rzecz pozwanego Ł. M. kwotę 7.200,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

5/ zasądził od strony powodowej (...) spółki z o.o. spółki komandytowej w K. na rzecz pozwanego P. W. (1) kwotę 7.200,00 złotych (słownie: siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

6/ zasądza od strony powodowej (...) spółki z o.o. spółki komandytowej tytułem zwrotu kosztów procesu;

7/ nakazuje pobranie od strony powodowej (...) sp. z o.o. spółki komandytowej w K. 966,58 złotych na rzecz Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie tytułem nieuiszczonej części kosztów procesu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny: W dniu 2 sierpnia 2011 roku strona powodowa oraz pozwani - wspólnicy spółki cywilnej działającej pod firmą (...) s.c. P. W. (2), P. P. (1), Ł. M. zawarli umowę, której przedmiotem było opracowanie przez stronę powodową koncepcji salonu firmowego Q.. Umowa została zawarta na podstawie oferty na wykonanie koncepcji salonu firmowego Q., którą strona powodowa złożyła pozwany w dniu 16 lipca 2011 roku. Na podstawie tej umowy strona powodowa zobowiązała się do wykonania koncepcji salonu firmowego Q., która miała obejmować projekt koncepcyjny obejmujący wizualizację wnętrza salonu, witryny, podział stref, kolorystykę salonu, oświetlenia, przymierzalni i mebli. Poziom uszczegółowienia projektu koncepcyjnego salonu firmowego miał być na tyle dopracowany, aby dalsze prace projektowe mogły opierać się na wykonywaniu projektów technicznych bez konieczności zamawiania szczegółowych wizualizacji. Pozwani pierwotnie zlecieli wykonanie wyżej wymienionej koncepcji spółce (...), jednakże byli z niej niezadowoleni. Pokazali ją zatem przedstawicielom strony powodowej, aby pokazać jakiej koncepcji nie chcą.

Strona powodowa sporządziła projekt koncepcyjny salonu firmowego Q., który został zaakceptowany i przyjęty przez pozwanych. Strona powodowa nie była zobowiązana do osobistego wykonywania swoich zobowiązań z niej wynikających, dlatego mogła je wykonać za pomocą swoich pracowników oraz podwykonawców. W związku z powyższym, projekt koncepcyjny oraz projekt techniczny dla salonu firmowego Q. w Galerii (...) został wykonany przez podwykonawcę strony powodowej - A. P..

Projekt koncepcyjny stał się następnie podstawą do wykonania projektu technicznego dla pierwszego salonu firmowego pozwanych w Galerii Handlowej (...) w R. - to jest projektu architektoniczno - budowlanego zawierającego: architekturę, instalacje sanitarne, wentylację oraz instalację elektryczną. Pierwszy taki projekt był wykonywany przez stronę powodową na mocy ustnej umowy zawartej z pozwany po przyjęciu przez pozwanych projektu koncepcyjnego i w oparciu o przygotowaną przez stronę powodową w dniu 16 sierpnia 2011 roku ofertę. Pozwanych uścili za wyżej wymieniony projekt zaliczkę na rzecz strony powodowej, która następnie była przyczyną wystawienia

fakturę VAT nr (...). Pierwszy projekt został przekazany pozwanym w dniu 31 sierpnia 2011 roku. W tym samym dniu ten projekt został przekazany do Biura (...) w R..

Zarówno projekt koncepcyjny, jak i pierwszy projekt zostały wykonane przez współpracującą ze strona powodową architekt A. P.. Projekty były następnie weryfikowane przez pracownika strony powodowej - M. F., który miał za zadanie sprawdzanie projektów, z drugiej strony uczestniczył w spotkaniach strony powodowej z pozwanymi. W dniu 30 sierpnia 2011 roku strona powodowa zawarła z A. P. umowę przeniesienia praw własności intelektualnej do projektu, na mocy której na stronę powodową została przeniesiona całość autorskich praw majątkowych do projektu koncepcyjnego oraz pierwszego projektu architektoniczno – budowlanego.

W § 6 Umowy na opracowanie koncepcji, zawarto postanowienia dotyczące autorskich praw majątkowych do projektu koncepcyjnego oraz pierwszego projektu architektoniczno - budowlanego. Strony umówiły się, że wyłączne prawa autorskie do obu projektów, do czasu ich przeniesienia na pozwanych, przysługują w całości stronie powodowej. Strony ustaliły, iż „Prawa autorskie do projektu, zostaną przekazane nieodpłatnie Zamawiającemu, w momencie realizacji 4 lokalizacji sklepowych, lub po przekroczeniu obrotu 400.000,00 złotych (...). W przypadku realizacji produkcji poza Wykonawcą, przed przekroczeniem limitu obrotu, o którym mowa w pkt 3, istnieje możliwość nabycia praw majątkowych za wynagrodzeniem w wysokości 100.000,00 złotych netto.” Dowód: umowa na opracowanie koncepcji k. 43-46, zeznania wiceprezesa strony powodowej I. W. k. 774-775).

W oparciu o projekt koncepcyjny oraz w oparciu o sporządzony na podstawie projektu koncepcyjnego pierwszy projekt architektoniczno - budowlany, pozwani wykonali salon firmowy Q. w lokalu handlowym na poziomie (...) w Galerii (...) w R.. Cena za wykonanie projektu koncepcyjnego wynosiła 4.200,00 złotych netto. Strona powodowa była zmuszona do sądowego dochodzenia tej należności od pozwanych przed Sądem Rejonowym w T.. Pozwani dokonali płatności wynagrodzenia za projekt w kwocie 16.100,00 złotych netto.

Pozwani nie zlecili stronie powodowej wykonania innego swojego salonu firmowego.

Wprowadzone przez pozwanych zmiany w sklepie są niewielkie i nie zmieniły koncepcji sklepu opracowanego przez stronę powodową. Koncepcja strony powodowej została w rzeczywistości zrealizowana w sklepie pozwanych, występujące różnice są mało istotne i wynikają z rezygnacji z pewnych elementów ozdobnych. Nie zostały wprowadzone takie zmiany, które by wywołały odmienne ogóle wrażenie.

W dniu 12 października 2011 roku strona powodowa wezwała pozwanych do zapłaty kwoty 300.000,00 złotych netto w związku z zawinionym naruszeniem przez nich majątkowych praw autorskich przysługujących stronie powodowej. Wezwanie to doprowadziło jedynie do wymiany korespondencji pomiędzy stronami.

Wysokość stosownego wynagrodzenia za projekt architektoniczny wnętrza sklepu o lokalizacji i charakterze takim jak sklep pozwanych powinna oscylować pomiędzy kwotami 14.400,00 złotych a 128.800,00 złotych.

Ogólnie przyjęta zasada wyceny jednego metra kwadratowego projektowanej powierzchni kształtuje się w praktyce pomiędzy 80,00 a 200,00 złotych za metr kwadratowy projektowanej powierzchni. Cena ta obejmuje projekt bez projektów branżowych, a ustalone kwoty stanowią wartość netto.

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie, Sąd w dużej mierze oparł się na dowodach z dokumentów i ich kopiach, biorąc pod uwagę, że zgodność kopii z oryginałami nie była kwestionowana przez żadną ze stron. W konsekwencji Sąd na podstawie powyższych dowodów ustalił treść złożonych przez strony oświadczeń, mając na uwadze to, że żadna ze stron nie kwestionowała faktu ich złożenia i zawartej w nich treści. Sąd wziął pod uwagę także przedłożone przez strony dokumenty, noszące cechy dokumentów prywatnych, których prawdziwość nie była kwestionowana i które nie wzbudziły wątpliwości Sądu, co do ich wiarygodności.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły również osobowe środki dowodowe w postaci zeznań następujących świadków: M. F., A. P., P. N., G. P. oraz zeznania wiceprezesa strony powodowej I. W. a także zeznania pozwanych P. W. (1) oraz Ł.

M. . Zeznania tej osoby Sąd uznaje za wiarygodne w całości. Są one zgodne z ustalonym przez Sąd stanem faktycznym, logiczne i spójne. Dlatego Sąd nadaje tym zeznaniom walor wiarygodności i prawdziwości.

W świetle ustalonego stanu faktycznego wynika, że pozwani dokonali płatności wynagrodzenia w kwocie 16.100,00 złotych netto plus podatek VAT za projekt wykonawczy oraz 4.200,00 za projekt wizualizacji, choć częściowo wynagrodzenie było dochodzone na drodze sądowej. Nie było też sporne, że tekst umowy datowanej na 2.08.2011 roku (k. 43-46) nie został zaakceptowany przez obie strony, poprzez złożenie na niej podpisów.

Dodatkowo Sąd zlecił M. K.- biegłej sądowej z zakresu ochrony własności przemysłowej przygotowanie opinii na okoliczność, dotyczącą różnic między wyglądem sklepu pozwanych, a koncepcją sklepu opracowaną przez stronę powodową.

Sąd zlecił też R. K. - biegłemu sądowemu przygotowanie opinii na okoliczność ustalenia wysokości stosownego wynagrodzenia za projekt architektoniczny wnętrza sklepu o lokalizacji i charakterze takim jak sklep pozwanych oraz wysokości średniej ceny rynkowej, za jaką można nabyć projekt architektoniczny takiego sklepu. Odnosząc się do tej opinii Sąd wskazał, iż biegły fachowo, ale jednocześnie w sposób przystępny dla osoby nie będącej specjalistą udzielił odpowiedzi na pytania Sądu. Opinia jest spójna i logiczna wewnętrznie. Biegły konsekwentnie odpowiada na zadane mu pytania. Sąd dodał, że opinia nie jest jedynym dowodem w sprawie.

W ocenie Sądu powództwo podlegało oddaleniu.

Strona powodowa za podstawę dochodzonego roszczenia wskazywała przepis art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit. b ustawy z dnia 4.02.2017 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz. U. 2017 r., poz. 880) - zwana dalej „u.p.a.”. Zgodnie z tym przepisem uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa naprawienia szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. Przepis ten w toku trwania niniejszego postępowania na mocy wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23.06.2015 roku (sygn. akt SK 32/14 32) z dniem 1.07.2015 roku utracił moc w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej - w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. W związku z tym orzeczeniem strona powodowa ograniczyła pismem z dnia 16 lutego 2016 roku strona powodowa cofnęła powództwo w części przewyższającej kwotę 208.000,00 złotych to jest w kwocie 100.000,00 złotych wraz z należnymi od tej części odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 4 listopada 2011 roku do dnia zapłaty oraz zrzekła się w tym zakresie roszczenia. Pozwani wyrazili zgodę na cofnięcie powództwa, co skutkowało umorzeniem postępowania w tym zakresie o czym orzeczono na zasadzie 355 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 k.p.c. jak w pkt. II wyroku.

W ocenie Sądu dochodzone roszczenie nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż sposób wykładni przepisów ustawowych oraz umowy stron, jest nie do pogodzenia z zasadami wykładni oświadczeń woli wskazanymi w art. 65 k.c., jak też z treścią art. 627 k.c., art. 79 ust. 1 pkt 1 u.p.a. i art. 61 u.p.a., jak też zasadami związanymi z obrotem gospodarczym. Po za sporem było, że pozwani zamówili projekt architektoniczno - budowlany sklepu zlokalizowanego w budynku przeznaczonym na cele handlowe, potocznie zwanym już galerią handlową, projekt taki został wykonany, a następnie zrealizowany jednorazowo w galerii handlowej położonej w R..

Zgodnie z art. 61 u.p.a. jeżeli umowa nie stanowi inaczej, nabycie od twórcy egzemplarza projektu architektonicznego lub architektoniczno-urbanistycznego obejmuje prawo zastosowania go tylko do jednej budowy. Stosunek jaki łączył strony procesu należy określić jako umowę o dzieło, o jakiej mowa w art. 627 k.c. Zgodnie z tym przepisem przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Z samej istoty tej umowy wynika, że wykonawca dzieła ma obowiązek jego wydania zamawiającemu, co wszak znajduje potwierdzenie w treści art. 643 k.c., który mówi, że zamawiający obowiązany jest odebrać dzieło,

które przyjmujący zamówienie wydaje mu zgodnie ze swym zobowiązaniem. Oczywistym jest, że zamawiający jest uprawniony do korzystania z dzieła w taki zakresie, w jakim wynika to z jego charakteru i właściwości. Oczywiście dzieło może mieć różny charakter ze względu, na jego społeczno-gospodarcze przeznaczenie, w szczególności może mieć charakter utworu architektonicznego, o jakim mowa w art. 1 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 u.p.a. Wykluczyć należy koncepcję strony powodowej, że zamawiający wykonanie dzieła w postaci projektu architektonicznego nie może go wykorzystać, gdyż byłoby to sprzeczne z naturą umowy o dzieło. Zamawiający płaciłby za wykonanie dzieła, odbierałby go od wykonawcy, ale nie mógł go wykorzystać zgodnie z jego charakterem. Po to zamawia się projekt architektoniczny, aby później móc go wykorzystać celem przeprowadzenia na jego podstawie prac, a nie po to, aby być tylko posiadaczem tego projektu, bez możliwości jego wykorzystania.

Zgodnie z art. 49 ust. 1 u.p.a. jeżeli w umowie nie określono sposobu korzystania z utworu, powinien on być zgodny z charakterem i przeznaczeniem utworu oraz przyjętymi zwyczajami. Dostrzegając jednak indywidualny charakter utworu w postaci projektu architektonicznego ustawodawca zawarł w art. 61 u.p.a. normę kolizyjną, wskazującą, że w braku odmiennych postanowień umownych twórcy egzemplarza projektu architektonicznego upoważnia go do tylko do jednokrotnego wykorzystania. Przy tego rodzaju utworach nie jest więc możliwe umowne uzależnienie przeniesienia prawa do jednokrotnego wykorzystania projektu od spełnienia dodatkowych warunków, w szczególności od ilości wykonanych na podstawie lokalizacji lub przekroczeniu określonego rodzaju pułapu zamówień, w tym pułapu kwotowego. Takie postanowienia umowne są sprzeczne z istotą umowy o dzieło w zakresie wykonania projektu architektonicznego, a jako takie naruszają swobodę kontraktowania, o jakiej mowa w art. 353¹ k.c. w zw. z art. 627 k.c. w zw. z art. 61 u.p.a., a tym samym nie mogą stanowić podstawy do formułowania roszczenia, które mogłoby znaleźć ochronę prawną.

Niezależnie od powyższych argumentów strona powodowa nie wykazała w ogóle, aby doszło do zawarcia umowy o treści jak w dokumencie datowanym na dzień 2.08.2011 roku, gdyż przedłożony do akt sprawy dokument nie został podpisany przez stronę powodową, jak też strona powodowa nie wykazała, że doszło do wymiany dokumentów w sposób określony w art. 78 § 1 zd. 2 k.c. Zwrócić tutaj należy uwagę, że zgodnie z art. 53 u.p.a. umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. Niezależnie więc od sposobu interpretacji tekstu z dnia 2.08.2011 roku, umowa taka nie może stanowić podstawy dochodzenia roszczenia na zasadach określonych w art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit. b u.p.a.

Mając na uwadze powyżej przedstawione okoliczności Sąd wskazał, że strona powodowa nie wykazała, aby pozwani naruszyli jej autorskie prawa majątkowe w sposób uzasadniający uzyskanie ochrony prawnej, w szczególności w sposób nieuprawniony wykorzystali zamówiony projekt architektoniczny, co powoduje oddalenie powództwa, w części w jakiej nie zostało ono cofnięte, o czym orzeczono na zasadzie art 353¹ k.c. w zw. z art. 627 k.c. w zw. z art. 61 u.p.a. w zw. a z art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit. b u.p.a. oraz pozostałych powyżej powołanych przepisów.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. 99 k.p.c., obciążając nimi stronę powodową jako przegrywającą proces. W pkt. III wyroku zasądzono solidarnie od strony powodowej na rzecz pozwanych kwotę 3.706,17 złotych, jako koszty opinii biegłego, które zostały pokryte z zaliczki uiszczonej przez pozwanych.

W pkt. IV - VI wyroku zasądzono od strony pozwanej na rzecz poszczególnych pozwanych zwrot kosztów związanych z zastępstwem procesowym każdego z pozwanych, gdyż każdy z nich korzystał z innego pełnomocnika, a przepisy nie pozwalają w ramach oceny nakładu pracy pełnomocników - zgodnie z art. 109 § 2 zd. 2 k.p.c. - obniżyć wynagrodzenia poniżej stawki minimalnej. Charakter sprawy oraz podejmowane czynności nie sprzeciwiają się temu, aby można by obniżyć to wynagrodzenie. Uwzględniając okoliczność częściowego cofnięcia powództwa przez stronę powodową z przyczyn przez nią niezawinionych (co związane było ze skutkami wyroku Trybunału Konstytucyjnego), wartość przedmiotu sporu od której należało ustalić wysokość wynagrodzenia wynosiła 208.000,00 złotych. Mając na uwadze to, że do ustalenia wysokości wynagrodzenia zastosowanie miały przepisy obowiązujące do dnia 31.12.2015 roku, co wynika z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.), przy czym wynagrodzenie to ustalono w kwocie 7.200,00 złotych, jako stawce minimalnej, co wynika z § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 6 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j., Dz. U. z 2013 r. poz. 490 ze zm.).

Dodatkowo w pkt. VII wyroku pobrano od strony powodowej - na zasadzie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. - kwotę 966,58 zł.

Apelację od tego wyroku wniosła strona powodowa zaskarżając wyrok w całości – poza umorzeniem postępowania – i zarzuciła:

1/ naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a to przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i pominięcie przez Sąd Okręgowy przy ocenie dowodów tej części zeznań świadków i stron (w szczególności zeznań świadka M. F. i zeznań I. W. w charakterze strony powodowej), w której zeznawali oni na okoliczność sposobu rozumienia przez pozwanych postanowień umowy (a przede wszystkim sposobu rozumienia postanowień odnoszących się do kwestii autorskich praw majątkowych do projektu koncepcyjnego), czego konsekwencją jest błąd w ustaleniach stanu faktycznego sprawy (brak ustaleń faktycznych w tej kwestii), polegający na nieustaleniu przez Sąd Okręgowy, że pozwani rozumieli i w pełni akceptowali treść umowy i zostali poinformowani przez stronę powodową, iż w przypadku ich decyzji o realizacji projektu koncepcyjnego z pominięciem strony powodowej nie mogą z niego korzystać bez nabycia autorskich praw majątkowych do projektu na podstawie odrębnej umowy, jak również błąd w ustaleniach stanu faktycznego polegający na uznaniu przez Sąd, że brak podpisów strony powodowej pod umową jest jednoznaczny z brakiem akceptacji umowy i to wbrew wcześniej uczynionym przez Sąd Okręgowy prawidłowym ustaleniom, iż strony zawarły umowę, uregulowały w niej kwestie dotyczące praw autorskich do projektu koncepcyjnego oraz że umowa została wykonana;

2/ naruszenie przepisu prawa materialnego, a to przepisu art. 627 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że z samej istoty umowy o dzieło wynika możliwość wykorzystania projektu architektonicznego poprzez przeprowadzenie na jego podstawie prac, mimo iż prawidłowa wykładnia naruszonego przepisu nakazuje przyjąć, że sama umowa o dzieło nie kreuje podstaw do wykorzystania przez zamawiającego dzieła będącego jednocześnie utworem (również utworem architektonicznym), w tym do zastosowania go do budowy, udzielenia licencji czy przeniesienia autorskich praw majątkowych;

3/ naruszenie przepisu prawa materialnego, a to przepisu art. 65 § 2 k.c. poprzez niewłaściwą wykładnię woli stron i przyjęcie, iż pozwani nie obejmowali swoim zamiarem uregulowania w umowie zasad korzystania z projektu koncepcyjnego oraz że uważali, iż wbrew postanowieniom umowy i wcześniej przekazywanym im ustnie przez I. W. informacjom, będą uprawnieni do wykorzystania projektu koncepcyjnego do jednej budowy w przypadku decyzji o realizacji projektu koncepcyjnego z pominięciem strony powodowej;

4/ naruszenie przepisów prawa materialnego, a to przepisów art. 73 § 1 k.c. w zw. z art. 53 w zw. z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b u.p.a. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie tj. zastosowanie ich w niniejszej sprawie do oceny umowy, mimo że umowa ta w zakresie regulującym prawa autorskie do projektu koncepcyjnego nie wymagała zachowania formy pisemnej zastrzeżonej pod rygorem nieważności, gdyż nie była to ani umowa przenosząca autorskie prawa majątkowe do projektu koncepcyjnego ani zobowiązująca do ich przeniesienia oraz że zachowania tej formy nie wymagało również poinformowanie pozwanych o wysokości stosownego wynagrodzenia w rozumieniu przepisu art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b u.p.a. należnego za przeniesienie autorskich praw majątkowych do projektu koncepcyjnego;

5/ naruszenie przepisu prawa materialnego, a to przepisu art. 61 u.p.a. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie tj. przyjęcie na jego podstawie, że pozwani byli uprawnieni, by skorzystać z projektu koncepcyjnego, mimo iż nigdy nie nabyli egzemplarza tego projektu,

6/ naruszenie przepisów prawa materialnego, a to przepisów art. 353¹ k.c. w zw. z art. 61 u.p.a. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że wyłączenie zastosowania przepisu art. 61 u.p.a. w zakresie, w jakim stanowi on o prawie do jednokrotnego wykorzystania projektu architektonicznego jest niedopuszczalne i stanowi naruszenie zasady swobody kontraktowania, mimo iż przepis art. 61 u.p.a. jest przepisem dyspozytywnym i strony mogły wyłączyć

uprawnienie nabywcy do zastosowania projektu architektonicznego do jednej budowy i w niniejszej sprawie strony tak właśnie uczyniły.

Z najdalej posuniętej ostrożności procesowej, na wypadek nieuwzględnienia przez Sad Apelacyjny zarzutów apelacji zawartych w punktach 1-6 zarzuciła:

- naruszenie przepisów prawa procesowego, a to przepisów art. 98 § 1 i 3 w zw. z 109 § 2 k.p.c. poprzez ich błędne zastosowanie polegające na zasądzeniu kwoty 7.200,00 PLN tytułem zwrotu kosztów procesu dla każdego z pozwanych od strony powodowej, w sytuacji gdy od dnia 9 czerwca 2015 roku wszyscy pozwani byli faktycznie reprezentowani przez jednego pełnomocnika, radcę prawnego R. R., a uprzednio każdy z nich działał przez swojego pełnomocnika w sposób jednakowy, na co wskazują wniesione przez pozwanych w zasadzie identyczne odpowiedzi na pozew.

Na tej podstawie wniosła o zmianę wyroku w ten sposób, że Sąd zasądzi na rzecz powoda od pozwanych solidarnie kwotę 208.000,00 PLN wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w płatności liczonymi od dnia 4 listopada 2011 roku do dnia zapłaty oraz solidarnie zwrot kosztów procesu za obie instancje.

Pozwany Ł. M. wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny, zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd I Instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny przyjął za swoje, poza fragmentem na stronie 6 (akapit pierwszy) o treści: „W § 6 Umowy na opracowanie koncepcji, zawarto postanowienia dotyczące autorskich praw majątkowych do projektu koncepcyjnego oraz pierwszego projektu architektoniczno - budowlanego. Strony umówiły się, że wyłączne prawa autorskie do obu projektów, do czasu ich przeniesienia na pozwanych, przysługują w całości stronie powodowej. Strony ustaliły, iż „Prawa autorskie do projektu, zostaną przekazane nieodpłatnie Zamawiającemu, w momencie realizacji 4 lokalizacji sklepowych, lub po przekroczeniu obrotu 400.000,00 złotych (...). W przypadku realizacji produkcji poza Wykonawcą, przed przekroczeniem limitu obrotu, o którym mowa w pkt 3, istnieje możliwość nabycia praw majątkowych za wynagrodzeniem w wysokości 100.000,00 złotych netto.” Dowód: umowa na opracowanie koncepcji k. 43-46, zeznania wiceprezesa strony powodowej I. W. k. 774-775).

W świetle dalszych ustaleń faktycznych oraz wywodów Sądu Okręgowego brak podstaw dowodowych do przyjęcia, aby strony zawierając umowę o wykonanie projektu koncepcyjnego przez czynności dorozumiane dokonały zgodnych oświadczeń woli w tak w szczegółowych i w skomplikowany sposób opisanych kwestiach, jak w § 6 dokumentu przedstawianego przez stronę powodową, który do dokument jednak nie został podpisany przez stronę powodową, zatem nie jest wiążący. Podnosi to trafnie strona powodowa w apelacji, na poparcie tezy, że pozwani nie mogli w oparciu o ten dokument nabyć jakichkolwiek praw autorskich do przedmiotowego projektu. Taki wniosek jest jednak nieuprawniony.

Jak wynika z okoliczności sprawy strony zawarły jednak per facta concludentia umowę o dzieło, której przedmiotem było wykonanie projektu koncepcyjnego obejmującego wizualizację salonu firmowego sklepu odzieżowego w galerii handlowej (...) w R., a następnie projektu technicznego w związku z związku z ofertą przedstawioną przez pozwanych. Strona powodowa sporządziła projekty zgodnie z oczekiwaniami pozwanych, które zostały przyjęte przez pozwanych. Strona pozwana wystawiła faktury, które ostatecznie zostały zapłacone przez pozwanych.

Brak podpisania umowy przez stronę pozwaną i brak pełnomocnictwa udzielonego przez zarząd powodowej spółki dla osoby, która przedstawiła pozwanym dokument z dnia 2.08.2011r – co jest bezsporne – powoduje, że brak podstaw do uznania, że strony zawarły przedmiotową umowę na piśmie lub z formie ustnej. Natomiast z faktów przedstawionych wyżej tj. wykonania umowy, przyjęcia dzieła, wystawienia faktur i zapłaty można wnioskować jedynie o nabyciu przez pozwanych praw do wykonanych dzieł w postaci obu projektów z za cenę wskazaną w fakturach, z prawem ich

jednokrotnego wykorzystania tylko w galerii handlowej (...) w R.. Taki był bowiem niewątpliwie zgodny zamiar i cel zawartej umowy.

Sąd prawidłowo ocenił dowody z zeznań świadków i stron. Zeznania świadków I. W. i M. F. odnośnie rzekomego rozumienia przez pozwanych § 6 dokumentu z 2.08.2011r zgodnie z intencją strony pozwanej jest kompletnie niewiarygodne. Nie po to wszak nabywa się projekt wizualizacji wnętrza danego lokalu, aby z niego nie móc skorzystać. W każdym razie koncepcja oceny dowodów proponowana przez apelującego nie jest bardziej wiarygodna od koncepcji przyjętej przez Sąd I Instancji w ramach zasady swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.).

Brak podstaw do czynienia ustaleń i apelacja tego nie podważyła skutecznie, aby pozwani zamierzali wykorzystać projekt koncepcji do innych sklepów w innych galeriach. Strona powodowa nawet nie twierdzi, aby pozwani mimo upływu wielu lat podjęli się prowadzenia dalszych sklepów. Tekst dokumentu wskazuje, że jest to formularz stosowany przez stronę powodową w stosunkach z dużymi firmami tworzącymi sieci handlowe w wielu galeriach. Strona powodowa wszak liczyła na sprzedaż rzędu przynajmniej 400.000 zł. Pozostaje jednak poza sporem, że nie mogła dostarczyć pozwany wyposażenia ich sklepu. Wobec zgodnego zaprzestania dalszej współpracy brak podstaw prawnych do wyciągania negatywnych konsekwencji wobec pozwanych, którzy nie składali dalszych, zwłaszcza, że obowiązki w tym względzie (§ 6) zostały określony w sposób bardzo ogólnikowy i niejasny.

Sąd Apelacyjny podziela zatem stanowisko Sądu I Instancji, że pozwani nabywając od pozwanych projekt wizualizacji sklepu w galerii (...), nabyli jednocześnie prawo do jego jedнокrotnego wykorzystania w tym miejscu. Stanowisko strony powodowej, która chciałaby sprzedać dany projekt za umówioną cenę określoną w fakturze, ale jednocześnie zakazać nabywcy korzystania z tego dzieła należy uznać za sprzeczne z naturą stosunku prawnego umowy o dzieło, nawet jeśli przedmiotem takiej umowy jest wykonanie projektu wizualizacyjnego sklepu z którym związane są prawa autorskie. Gdyby uznać w okolicznościach niniejszej sprawy, że brak formy pisemnej wyklucza nabycie przez pozwanych prawa do wykorzystania projektu, żądanie zapłaty przewyższającej umówioną per facta concludentia cenę należałoby uznać za nadużycie prawa w rozumieniu art. 5 k.c. i jako takie oddalić. Okoliczności sprawy wskazują, że strona pozwana mogła celowo nie podpisać przygotowanego przez siebie dokumentu z 2.08.2011r, aby w razie sporu zachować argument o braku skutecznego nabycia praw autorskich z uwagi na brak wymaganej formy pisemnej.

W tej sytuacji jedynie dodatkowo należy wskazać, że nawet przy przyjęciu braku nabycia prawa do jedнокrotnego wykorzystania projektu zgodnie z umówionym przeznaczeniem, brak podstaw do zasądzenia odszkodowania za korzystanie z prawa autorskiego strony powodowej na podstawie art. 79 ust. 1 ust. 1 pkt 3 lit.b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, gdyż jak wynika to z opinii biegłego R. K. wartość tego prawa nie przekracza zapłaconej już ceny. Oczywiście jest, że ceny tego rodzaju usług w R. nie są tak wysokie jak w W.. Przy ustalaniu procentu wartości danego projektu do całego wartości przygotowania całego lokalu handlowego niebagatelne znaczenie musi mieć też to, czy dany projekt jest wykorzystywany w wielu galeriach handlowych czy tylko w jednej – jak w niniejszej sprawie. Przemawia to za przyjęciem stawki w dolnych granicach wyliczeń biegłego. W tej sytuacji po stronie powodowej szkody, która jest warunkiem zastosowania powołanego wyżej przepisu.

Wobec braku skutecznego podważenia ustaleń faktycznych brak podstaw do przyjęcia naruszeń prawa materialnego. Zaskarżony wyrok znajduje oparcie w art. 627 k.c. w zw. z art. 353 (1) k.c., art. 65 § 2 k.c. oraz jest zgodny z art. 53, 61 oraz 79 ust. 1 pkt 3 lit.b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Biorąc pod uwagę podniesione argumenty Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto zgodnie z zasadą wyniku sporu na podstawie art. 98 k.p.c.

SSA Teresa Rak SSA Rafał Dzyr SSA Józef Wąsik